

Průběžná zpráva

o plnění dlouhodobé koncepce rozvoje

výzkumné organizace

Národní knihovna České republiky

za rok 2019

1. Shrnutí činnosti VO Národní knihovna České republiky v roce 2019

1.1 Celkový souhrn

V r. 2019 došlo k několika změnám v organizační struktuře VO. Z těch, které mají dopad na řešení předložených cílů, je třeba vyzdvihnout vyčlenění odboru historických a hudebních fondů ze sekce Knihovní fondy a služby a jeho podřízení přímo generálnímu řediteli VO. Fakticky se to dotýká tří oblastí řešení úkolů stávající koncepce rozvoje, a to Oblast 1: Výzkum dějin knižní kultury, Oblast 2: Hudební věda a Oblast 4: Digitální kodikologie a knihověda. Zároveň byl tajemník pro vědu, výzkum a mezinárodní vztahy, který plní v oblasti DKRVO funkci koordinátora, jmenován do pozice náměstka. Obě organizační opatření posilují význam výzkumu v NK, struktura organizace platná od 1. 6. 2019 viz https://www.nkp.cz/soubory/ostatni/org_struktura2012_cz.pdf.

Došlo též ke změně ve vedení dvou odborů VO, v nichž je prováděn výzkum, a to k 1. 8. 2019 se stal ředitelem odboru historických a hudebních fondů Mgr. Tomáš Klimek Ph. D. z důvodu odchodu dosavadní ředitelky do důchodu (týká se oblastí 1, 2 a 4 Koncepce) a od 1. 10. 2019 se uvolnilo místo ředitelky odboru digitálních fondů z důvodu odchodu Mgr. Zuzany Kvašové z VO (týká se oblastí 5 a 6 Koncepce), zde dosud nedošlo ke stabilní náhradě/organizačnímu řešení; z pohledu vedení a provádění výzkumných aktivit však ano, viz dále složení výzkumných týmů.

Dále byla zpracována Koncepce stabilizace a rozvoje Národní knihovny České republiky na léta 2019-2023 (https://www.nkp.cz/soubory/ostatni/koncepce_2019_2023.pdf) a v návaznosti na ní vychází verze Strategie rozvoje lidských zdrojů v Národní knihovně České republiky na léta 2019 – 2023 (https://www.nkp.cz/soubory/ostatni/ukoly_rozvoj_lz.pdf), tato strategie bude dále rozpracována.

Digitální knihovna Manuscriptorium získala na jaře 2019 certifikát oborového a tematického agregátora (viz <https://pro.europeana.eu/services/data-publication-services/aggregators#domain-thematic-aggregators>) evropského kulturního portálu EUROPEANA. V oblasti oborových a tematických agregátorů je jedním z 12 certifikovaných agregátorů v Evropě a prvním agregátorem s certifikací v ČR vůbec. Tato kategorie agregátorů předpokládá, že agregovaný obsah pochází z institucí z vícera zemí, t. č. v našem případě z 25. Jde o nesporný úspěch evropského rozměru, rozvoj Manuscriptoria je i předmětem výzkumu v Oblasti č. 4 této koncepce. Manuscriptorium je současně i národním agregátorem pro oblast historických dokumentů.

Na podzim 2019 získal certifikát agregátora (v kategorii národních a regionálních agregátorů – v této kategorii je celkem 25 certifikovaných agregátorů) portál Česká digitální knihovna, na jejímž vývoji se NK podílela (projekty NAKI). Tento portál je národním agregátorem pro oblast periodik a novodobých fondů.

O pět metodik z oblasti ochrany fondů (výsledky RIV) projevilo zájem regionální středisko programu IFLA PAC (Preservation and Conservation) v Moskvě, které je přeloží do ruštiny a vydá.

VO se dále nachází ve složitých podmínkách rekonstrukce budov, navíc došlo v létě 2019 k havárii na pracovišti v Hostivaři: uvolnění podlaží a rozpraskání části budovy, což zasáhlo citelně pracoviště a laboratoře odboru ochrany a restaurování fondů, které pracuje nyní v úplně nevyhovujícím provizoriu. Dodnes (k 30. 11. 2019) nebylo možno zjistit přesný rozsah narušení geologického podlaží: probíhají statická měření a geologický průzkum, dále konzultace s architektem. Plnění výzkumných úkolů (Oblast 7 zde a projekty NAKI) zatím vcelku ohroženo není, ale zajišťování rutinního provozu a dvojího stěhování pracovišť se již začíná promítat do zpoždování některých prací (zde konkrétně výsledek typu B, viz dále); do budoucna záleží na rozsahu problému a době oprav. Situace je velmi vážná.

1.2 Naplňování celkového cíle koncepce

Plnění schválené koncepce VO na léta 2019 – 2023 v r. 2019:

Celkový cíl koncepce se daří plnit, dle plánu probíhá i plnění konkrétní výzkumných cílů (viz níže).

1.2.1 Plnění výzkumných cílů:

1.2.1.1 Plnění celkových výzkumných cílů

- a. Základní výzkum provenienčních znaků v rukopisech a inkunábulích probíhá v souladu s dílčími etapami, aby do konce r. 2023 byla dokončena pasportizace původních majitelů všech středověkých knih z fondu NK. Průběžně jsou rekonstruovány původní knihovní celky (zejména klášterní, šlechtické a měšťanské knihovny) a je prováděna prosopografie zjištěných osob. Mezi nově určenými vlastníky se nacházejí významné osobnosti kulturních dějin. Byl sestaven vzor pro zápis provenienčních poznámek v elektronickém prostředí, konzultovaný v širokém mezinárodním fóru odborníků v TEI. Členové výzkumného týmu publikovali 5 studií (tři z nich představují výsledky za předcházející období; mezi nimi jedna studie někdejšího člena výzkumného týmu J. Marka). Celkem 6 nových studií z dějin knižní kultury a knihtisku odevzdali do tisku. Vydání některých kolektivních monografií, jejichž součástí jsou příspěvky členů týmu, se protahuje: i přes přísliby domácích i zahraničních vydavatelů nebyly v letošním roce vytištěny. Renáta Modráková se soustavně věnuje výzkumu knižní kultury ve středověkých ženských kláštěrech, Milada Svobodová dějinám pražské lobkowiczské knihovny a do ní inkorporovaných šlechtických librářů, Kamil Boldan dějinám českého a moravského knihtisku v 15. století a nový člen týmu Jan Vojtíšek dějinám kartografie a městské knižní kultuře.
- b. Realizace evidence, zpracování a prezentace hudebně historických sbírek z let 1700 – 1900 probíhá dle stanoveného programu. Na základě výsledků prvního roku řešení navržené koncepce lze očekávat splnění plánovaných cílů. Nástroje výzkumu, které jsou díky projektu vytvářeny, jsou uživateli využívány při dalších projektech a řešitelům nabízejí dobré zázemí pro splnění daných cílů.
- c. V rámci přípravy vydání čtvrtého dílu *Katalogu starých ruských tisků z fondů Slovanské knihovny tištěných azbukou* se pokračovalo v odborném zpracování knižních jednotek, jež jsou součástí tzv. Smirdinovy knihovny. Celkem bylo prozkoumáno a odborně katalogizováno 127 titulů, které byly vydány převážně v letech 1798–1800.
- d. Pokračovalo v návaznosti na rok 2018 zpracování rukopisů jihoslovanské provenience z tzv. Rešetarovy sbírky ragusian. Byl zahájen podrobný průzkum tištěných pramenů publikovaných příslušníky ruské emigrační vlny působící v letech 1918 – 1945 na území ČSR.
- e. Byl učiněn první krok v oblasti využití technologie IIIF jakožto prostředku rozvoje virtuálního badatelského prostředí Manuscriptoria tím, že byl vytvořen nástroj M-Reader umožňující načítání manifestů IIIF ze souboru nebo URL a prohlížení relevantní obsahu jak online, tak offline. Tak byl vytvořen nutný předpoklad pro tvorbu personalizovaného obsahu v rámci individuálního uživatelského účtu a jeden z předpokladů pro elektronické síťové publikování. Plná implementace generování IIIF manifestů se předpokládá v roce 2020.
- f. Rozvoj dosavadního využití TEI se předpokládá až v letech 2022-2023
- g. Kombinací nového software (Grainery) a metodiky vzniká nová unikátní možnost zpřístupnění dosud nedostupných částí webových archivů, čímž bude i naplněn stanovený cíl.

- h. Výsledky výzkumné činnosti budou aplikovány do Standardu NDK, jenž definuje podobu balíčků SIP. Standard NDK bude rozšířen o jednotný zápis významných vlastností napříč všemi typy dat, s nimiž se v úložišti aktuálně počítá. Zároveň bude zřejmě zvětšen rozsah uchovávaných vlastností o archivovaných objektech. Zkvalitnění vstupních balíčků SIP by měl přispět i výsledek interní studie zaměřující se na posuzování souborových formátů, kde byl stanoven postup pro výběr vhodných formátů, který umožní formátovému specialistovi spolehlivě a konzistentně posuzovat datové formáty.
- i. Průzkum fyzického stavu novodobých knihovních fondů systematicky pokračoval, bylo testováno využití dat, získaných z průzkumu, k efektivnější péči o novodobé knihovní fondy. Pokračovaly práce v prostředí *CZBRD aplikace pro průzkum fondu* zaměřené především na zakládání karet zásahů k původnímu stavu formuláře každého exempláře, jednalo se především o karty *Odkyselování*. Prakticky byla ověřována funkčnost karet a odlaďovány nejasnosti a nepřesnosti. Zkoumány byly převážně Univerzální knihovní fond a konzervační fond 19. století. Snahou je sledovat vliv kvality ovzduší při uložení na hodnotu pH materiálů. Výzkum stále pokračuje a směřuje k certifikované aktualizované metodice průzkumu fyzického stavu knihovních fondů, do publikace odborné knihy a tří odborných článků, které plánujeme v dalších letech.
- j. Probíhají přípravné práce na výstavě s názvem *Restaurování pokladů Národní knihovny České republiky aneb tajemství práce restaurátora*. Výstava bude prezentovat:
 - a. komplexní restaurátorský zásah, např. atlasu nalezeného v sutí apod., na kterém lze dobře ukázat téměř všechny restaurátorské postupy;
 - b. zpracovanou historii oddělení restaurování i s osobami, které stály u jeho zrodu;
 - c. prezentaci používaného nářadí, materiálů – např. pergamen s barvivou a spolu s rostlinami, ze kterých bylo extrahováno barvivo;
 - d. v kritickém katalogu bude shrnuta historie oddělení a postup prací s fotografiemi.

1.2.1.2 Stabilizace lidských zdrojů

Největším počinem pro stabilizaci lidských zdrojů v NK bylo zvýšení platů zaměstnanců. I přesto jsou některé oblasti nekonkurenceschopné na pracovním trhu. Ke zvýšení platů by mělo dojít i v r. 2020. Byla uzavřena nová kolektivní smlouva, která zavádí některé nové benefity.

1.2.1.3 Mezinárodní spolupráce

- a. bylo dosaženo výrazného úspěchu ve spolupráci s evropským kulturním portálem EUROPEANA: Digitální knihovna Manuscriptorium získala certifikát oborového a tematického agregátora (viz výše); aktivní agregace dat třetích stran prostřednictvím EUROPEANA byla úspěšně otestována s digitální knihovnou Národní knihovny Finska, agregováno celkem 1617 digitálních dokumentů, viz <http://www.manuscriptorium.com/en/node/21289>
- b. byl veden dialog s řadou mimoevropských kulturních institucí: výrazným počinem byla spolupráce na výstavě v sídle UNESCO (závěr r. 2018) s Národním archivem Číny (NK byla prezentována jako spolupřátel), více na <http://www.manuscriptorium.com/en/silk-road-heritage-exposition>; bylo jednáno o spolupráci s Národní knihovnou Argentiny (podpis dohody je na cestě); NK má dále smlouvy o spolupráci s institucemi v Korejské republice, Mongolsku, Íránu, Alžírsku, Kazachstánu, Tádžikistánu a Uzbekistánu. Konkrétní spolupráce bývá obtížná zejména v realizační fázi.

Rozdíly proti schválené koncepci: nejsou

1.3 Aktivity organizace

Plnění schválené koncepce VO na léta 2019 – 2023 v r. 2019:

1.3.1 Mezinárodní výzkumná spolupráce VO,

Neprobíhá spolupráce na společných projektech financovaných z mezinárodních programů, nicméně probíhá řada forem spolupráce, která má výzkumný charakter resp. je založena na výzkumu nebo souvisí s výzkumem.

V oblasti **knížní kultury** spolupracuje Jan Vojtíšek na mezinárodním projektu *HOME – History of Medieval Europe*. Pracovníci oddělení rukopisů a starých tisků se dále zapojili do mezinárodních konsorcií *Medieval Feminists*, *APICES* (vývoj písma, písemné kultury a knihoven středověké Evropy), *EmBook* (vývoj rukopisné a raně tištěné knihy) a pracovních/odborných skupin *Medieval Contents and Their Libraries in Central Europe* a *Network for the Study of Late Antiquity and Early Medieval Monasticism*.

V **oblasti slavistiky** se VO zapojila do programu *Mapa ruské emigrace* (Rusko), ve Slovanské knihovně pobývalo několik zahraničních badatelů (Slovensko 1, Rusko 4), kteří se podíleli na průzkumu jejích fondů.

V oblasti **digitální kodikologie a knihovědy** probíhala:

- Spolupráce s evropským portálem Europeana v rámci Europeana Aggregator Forum (na jaře 2019 Manuscriptorium získalo certifikát doménového agregátora pro EUROPEANA)
- Spolupráce s projektem Pelagios (commons.pelagios.org) zaměřeném na georeferencování textů narativních pramenů a jejich kartografické vizualizaci (v roce 2019 uzavřeno Memorandum porozumění mezi Pelagiem a Manuscriptoriem)
- Spolupráce s e-codices, BSB, IRHT, SISMEI a konsorciem ISMI na persistentní identifikaci středověkých rukopisů (zástupce Manuscriptoria řádným účastníkem schůzek konsorcia ISMI)
- Spolupráce s Manuscript Librarians Working Group CERL na metodice digitálního zpřístupnění rukopisů (zástupce Manuscriptoria se účastní pravidelných zasedání CERL)
- Spolupráce se společností Google na zpřístupnění digitálních kopií starých tisků (konverze do Manuscriptoria; v roce 2019 dokončena digitalizace starých tisků z fondů Národní knihovny společností Google)
- Spolupráce s evropským programem Erasmus na zpřístupňování plných textů (stáže studentů týkající se konverze plných textů do XML a korelování plnotextových a obrazových dat; cca 50 měsíčních a deset 3-6 měsíčních stáží/rok)
- Spolupráce s americkým USAC na zpřístupňování plných textů (stáže studentů týkající se konverze plných textů do XML a korelování plnotextových a obrazových dat; cca dvě tříměsíční stáže ročně)

V oblasti **ochrany fondů** probíhá spolupráce s Technickou Univerzitou Bratislava, se Slovenskou národní knihovnou v Martině a s Knihovnou zahraniční literatury v Moskvě (regionálním centrem programu IFLA PaC – bude přeloženo a vydáno pět našich certifikovaných metodik).

Kromě toho se pracovníci VO zúčastnili řady konferencí a konzultací na mezinárodní úrovni a přednesli řadu příspěvků a prezentací.

1.3.2 Národní výzkumná spolupráce s jinými VO

Kromě institucí uvedených v *Koncepci rozvoje VO* přibyla v rámci projektu [LM2018101](#) spolupráce s těmito dalšími VO:

- Univerzita Karlova / Matematicko-fyzikální fakulta
- Národní filmový archiv
- Historický ústav AV ČR, v. v. i.
- Masarykova univerzita / Fakulta informatiky
- Národní galerie v Praze
- Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i.
- Západočeská univerzita v Plzni / Fakulta aplikovaných věd

1.3.3 Uživatelé výsledků aplikovaného výzkumu VO

Výsledky aplikovaného výzkumu VO jsou i nadále určeny pro širokou veřejnost odbornou i laickou veřejnost bez poplatků za užití.

1.3.4 Popularizace, lidské zdroje a další specifické výzkumné aktivity VO.

1.3.4.1 Popularizace

V oblasti **knižní kultury** proběhly výstavy:

- Evakuace historických fondů, ke 110. výročí narození Emma Urbánkové, 4. 4. – 25. 5. 2019, Praha (NK ČR)
- Ad mandatum domini regis: z královské kanceláře a knihovny Václava IV. 24. 9. - 16. 11. 2019, Praha (NA a NK) – ve spolupráci s Národním archivem
- Nebeský žebřík. Pozdně středověké modlitební knihy ze sbírek NK ČR. 23. 10. 2019 - 7. 1. 2020, Praha (NK)

Dále se tato oblast podílela na osmi výstavách v dalších institucích:

- Sachsen – Böhmen, 27. 9. 2018 – 31. 3. 2019, Chemnitz
- Kartografie v časech mezi poustevnami a koněspřežkou, 29. 5. – 4. 7. 2019, Praha (NK ČR)
- Božská moudrost, boží příroda: Rosenkruciánské manifesty, Evropa a české země v 17. století, 13. 5. – 30. 6. 2019, Praha (AV ČR)
- In monte Oliveti. Litomyšl a knižní kultura jednoty bratrské v 16. století, 5. 6. – 8. 9. 2019, Litomyšl
- Co se skrývá pod podlahou? Archeologický výzkum Klementina 12. 9. - 10. 11. 2019, Praha (NK)
- Imago, imagines. Český stát za Václava IV. – výpověď umění, 3. 9. – 26. 10. 2019, Praha (AV ČR)
- Výjimečné vystavení originálů modlitebních knížek v Zrcadlové kapli 22. – 23. 11. 2019
- Český a římský král Václav IV. Gotické umění krásného slohu kolem roku 1400, 16. 8. – 3. 11. 2019, Praha (Správa Pražského hradu)

Oblasti **knižní kultury a digitální kodikologie a knihovědy** se intenzivně prezentovaly na Facebooku, mj. byla natočena tři propagační videa pro Facebook a bylo vloženo cca. 150 příspěvků (i o víkendech) mapujících historické fondy NK a přibližně stejný počet tweetů na Twitteru, dále cca. 100 příspěvků na Pinterest.

Byly uspořádány čtyři studentské workshopy (Manuscriptorium – Workshop for Interning Students) ve spolupráci s programem ERASMUS za účelem propagace Manuscriptoria a přípravy plných textů pro zpřístupnění v Manuscriptoriu (úvod do problematiky Manuscriptoria, vyhledávání plných textů, editace v TEI P5 XML v prostředí XML editoru)

Byly poskytnuty konzultace studentům programu ERASMUS a USAC (celkem 51 studentů a cca 100 konzultací) při přípravě fulltextových edic v rámci studentské dobrovolnické aktivity; témata – edice středověkých textů v digitálním prostředí, využití XML editoru, automatické rozpoznání textu, virtuální výstavy v prostředí Manuscriptoria

Byl zahájen Cyklus přednášek Z KLEMENTINSKÝCH POKLADŮ - Přednášky se vztahem k akci Exponát měsíce (bude probíhat i v r. 2020); zatím byly realizovány přednášky:

- *Knihovna benediktýnek u sv. Jiří na Pražském hradě*, Renata Modráková
- *Jak jsme neukradli Codex Gigas*, Veronika Procházková
- *Theatrum Orbis Terrarum Abrahamama Ortelia (První moderní atlas)*, Jan Vojtíšek

Byla zahájena akce *Exponát měsíce*: každý měsíc je vystaven exemplář z našich sbírek v předzáří Všeobecné studovny:

- Říjen 2019: Modráková: Breviář s medailonky neznámé benediktinky, NKP XIII C 1a

- Listopad 2019: Boldan: List z Gutenbergovy Bible, Mohuč, cca 1454, Národní knihovna ČR, sign. 39 B 54
- Prosinec 2019: Vojtíšek: Abraham Ortelius: Theatrum Orbis Terrarum, latinské vydání z roku 1575, sign. NK 19 A 18

Bylo organizováno 22 odborných exkurzí s celkem 233 účastníky (PVH AS, Ústav klasických studií, Hudební věda, Nordistika, Medieval History of Czech Lands, Základní škola Nehvizdy, studenti americké univerzity (obor psychologie), Gymnázium Příbram a mnohé další); exkurze Katedry PVHAS FF UK a Katedry klasických studií (Středověká latina) propojeny s výukou.

V oblasti **hudební vědy** byl uspořádán workshop pro zpracovatele hudebních pramenů do databáze RISM, dále workshop týkající se tvorby tematických katalogů děl skladatelů a byla realizována komentovaná prohlídka výstavy *Litomyšlská skladatelé*. Byly poskytnuty konzultace studentům z oboru muzikologie a hudební historie.

V oblasti **slavistiky** byla realizována výstava *Dušan Karpatský – známý a neznámý* a zajištěna popularizace sbírky 1500 fotografií z 20. let z Podkarpatské Rusi formou dotisku příslušné publikace a pokračováním putovní stejnojmenné výstavy, prozatím v r. 2019 na dvou místech v Černovicích (Ukrajina).

V oblasti **ochrany fondů** je třeba zmínit uspořádání jedenácti workshopů na téma *Průzkum fyzického stavu fondů – příprava na odkyselování*, workshopu na téma *Identifikace plastů pomocí systému SurveNIR* a konference s mezinárodní účastí *Péče o moderní materiály v muzeích, galeriích, knihovnách a archivech 2019*. Dále byla vydána metodická pomůcka *Kolečko první pomoci a záchranných prací pro knihovní fondy*.

Kromě toho proběhla řada rozhovorů ve sdělovacích prostředcích: tisk, rozhlas televize, jež se týkaly oblastí výzkumu.

V závěru r. 2018 (po schválení stávající koncepce) se NK stala spoluřadatelkou výstavy *Documentary Heritage on the Silk Road* v sídle UNESCO <https://en.unesco.org/silkroad/content/exhibition-documentary-heritage-silk-road>, pro niž byly využity výsledky digitálního zpřístupnění fondů a jejich prvotního výzkumu.

1.3.4.2 Lidské zdroje

Byla zpracována Strategie rozvoje lidských zdrojů v Národní knihovně České republiky na léta 2019 – 2023 (https://www.nkp.cz/soubory/ostatni/ukoly_rozvoj_lz.pdf), tato strategie bude dále rozpracovávána, zejména o oblast vzdělávání.

V oblasti výzkumných týmů (a nejen tam) dochází k fluktuaci způsobené nekonkurenceschopností NK v oblasti komunikačních technologií, pokud jde o odměňování práce zejm. ve srovnání se soukromými subjekty (odchod dvou garantů řešení), přestože se platová situace zaměstnanců NK podstatně zlepšila. K fluktuaci také dochází v oblasti ochrany fondů, zřejmě z důvodu havarijních podmínek a provizorií, způsobených rekonstrukcí a posléze havárie části budovy (posun podloží a rozpraskání části budovy), v nichž jsou dislokována příslušná pracoviště.

1.3.4.3 Další specifické výzkumné aktivity

Mimo rámec oficiálních programů/projektů VaV je v oblasti **knížní kultury** Renáta Modráková členkou přípravné skupiny výstavy o sv. Ludmile, v níž jsou dále zástupci Národní galerie, spolku 1100 let svaté Ludmily, Pražského hradu a Filozofické fakulty UK (průzkum rukopisů se svatoludmilskou tematikou, natočeno propagační video). Formou exkurzí či praktického vedení studentů spolupracujeme s Katedrou pomocných věd historických, Hudebním ústavem a Ústavem klasických studií FF UK. Kamil Boldan je členem vědecké redakční rady periodik *Studie o rukopisech* (vydavatel Masarykův ústav a Archiv AV) a *Knihy a dějiny* (vydavatel Knihovna AV).

V oblasti **archivace digitálních dat** probíhá spolupráce s Archivem UK, se SOK Pelhřimov a dalšími archivy.

V oblasti **hudební vědy** byla navázána spolupráce s Masarykovým ústavem a Archivem AV ČR, dále probíhá spolupráce s Českým muzeem hudby a Moravským zemským muzeem, zájem projevilo Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích.

V oblasti **digitální kodikologie a knihovědy** probíhaly:

- Spolupráce s ÚJČ AV ČR na metodice transkripce a edice středověkých rukopisných textů
- Spolupráce s Orientálním ústavem AV ČR na digitalizaci orientalistických zdrojů a pramenů
- Spolupráce s VÚGKT na metodice zpřístupnění textových a georeferencovaných kartografických zdrojů
- Spolupráce s VÚT Brno na vývoji OCR pro staré tisky
- Spolupráce s Centrem medievistických studií při AVČR na metodice edice středověkých rukopisných textů
- Spolupráce s Rektoriátem UK (kancelář ERASMUS) při organizaci a popularizaci studentských stáží

Rozdíly proti schválené koncepci: nejsou, pouze jsou pozitivně rozvíjeny směry koncepce

2. Užití institucionální podpory a zajištění dalších zdrojů na rozvoj VO v r. 2019

2.1 Přehled použití podpory v roce 2019

Použití institucionální podpory v roce 2019

Náklady a výdaje (v tis. Kč / rok)	2019 dle Rozhodnutí	2019 - předpoklad
A. výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	0	0
B. neinvestiční (provozní) náklady celkem	4670	4670
- z toho: platy zaměstnanců	968	968
- z toho: OON	1141	1141
Celkem (A+B)	4670	4670
Přepočtený počet pracovních míst osob podílejících se na řešení cílů IP DKRVO	0	0

Je předpoklad dočerpání finančních prostředků z IP DKRVO; příjmy z prodeje/užití výsledků nejsou. Přesné vyúčtování bude možné až po zaúčtování všech položek do konce r. 2019.

Rozdíly proti schválené koncepci: nejsou

2.2 Zajištění dalších zdrojů pro rozvoj výzkumu

Tab. II. 4: Projekty VaV a další výzkumné aktivity VO s výjimkou IP DKRVO

Projekty VaV aj. VaV aktivity (v tis. Kč)		Specifikace ¹	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A. Nehospodářské činnosti výzkumné organizace ve VaV									
Projekty v programech MK (NAKI, NAKI II)	skutečnost	DF13P01OVV004 , DG16P02B039 , DG16P02H015 , DG16P02H020 , DG16P02R044 , DG18P02OVV001 , DG18P02OVV002 , DG18P02OVV009 , DG18P02OVV016 , DG18P02OVV024 , DG18P02OVV032 , DG18P02OVV048	8620	30414	19031	19058	11500	11765	0
	předpoklad	Další projekty NAKI II příp. projekty resortních programů VaV po r. 2022	0	0	0	10000	10000	10000	20000
Projekty jiných poskytovatelů podporované ze SR VaVaI	skutečnost	LR1308 , LM2018101	31148	0	967	1793	1632	1778	0
	předpoklad	nejsou	0	0	0	0	0	0	0
Veřejné zakázky ve VaV pro státní správu ²	skutečnost	nejsou	0						
	předpoklad	nejsou	0	0	0	0	0	0	0
Projekty z ESIF (OP VVV apod.) ³	skutečnost	nejsou	0						
	předpoklad	nejsou	0	0	0	0	0	0	0
Projekty mezinárodní spolupráce ve VaV ⁴	skutečnost	nejsou	0						
	předpoklad	Účast v mezinárodních projektech VaV	0	0	0	300	300	300	300
VaV aktivity podpořené z rozpočtu krajů, měst a obcí	skutečnost	nejsou	0						
	předpoklad	nejsou	0	0	0	0	0	0	0
Projekty kolaborativního	skutečnost	nejsou	0						

¹ Pro projekty uvedené v IS VaVaI nebo veřejně přístupné se uvedou jen jejich kódy s hypertextovým odkazem (např.: [DF11P01OVV001](#)), kde nefunkční odkaz bude považován za vadný údaj. Pro specifikaci případných dalších projektů a aktivit, které nejsou veřejně přístupné, se odkáže na komentář, popř. se dále uvedou v přílohách koncepce VO.

² Zde se uvádí jak projekty programů VaV poskytované formou veřejných zakázek (např. program TA ČR Beta2), tak další VaV aktivity pro státní správu touto formou.

³ Jde pouze o projekty, kde organizace je podporována jako VO až se 100 % intenzitou podpory, nikoliv o projekty, kde vystupuje jako podnik (např. u projektů OP PIK).

⁴ Např. projekty Horizont 2020 a dalších projektů EU, včetně mezinárodních projektů MŠMT (do r. 2017 program Kontakt II apod., program Inter-Excellence 2016-2020).

výzkumu (výše neuvedené)⁵	předpoklad	nejsou	0	0	0	0	0	0	0
Veřejné vzdělávání⁶	skutečnost	Inovační kurzy informační gramotnosti (VISK2 MK ČR)	50	50	50	60	60	60	60
	předpoklad	není	0	0	0	0	0	0	0
Veřejné šíření výsledků výzkumu⁷	skutečnost	Provoz Manuscriptoria a přidružených řešení/výsledků	3454	3454	3454	3454	3454	3454	3454
	předpoklad		0	0	0	0	0	0	0
Další výše neuvedené nehmotné aktivity VaV⁸	skutečnost	Osobní náklady pracovníků výzkumu hrazené z vlastních zdrojů	4572	4958	5565	5580	5580	5580	5580
	předpoklad	nejsou	0	0	0	0	0	0	0
Transfer znalostí⁹	skutečnost	není	0						
	předpoklad	není	0	0	0	0	0	0	0
B. Vedlejší hospodářské činnosti VO									
Smluvní výzkum¹⁰	skutečnost	není	0						
	předpoklad	není	0	0	0	0	0	0	0
Poskytování výzkumných služeb¹¹	skutečnost	není	0						
	předpoklad	není	0	0	0	0	0	0	0

⁵ Kolaborativní VaV je prováděn nejméně dvěma nezávislými stranami formou projektu, kde všechny zúčastněné strany:

- 1) spolupracují za účelem výměny znalostí či technologií nebo k dosažení **společného cíle** na základě dělby práce,
- 2) podílí se na přípravě projektu a **společně předem stanoví** jeho rozsah, včetně příspěvků na jeho náklady, sdílení rizik a výsledků, šíření výsledků, přístupu k právům duševního vlastnictví a pravidel pro přidělení těchto práv,
- 3) svými **kapacitami se podílí** na provádění, tj. řešení projektu,
- 4) **sdílí výsledky** projektu při respektování autorských a jiných práv k nim,
- 5) **sdílí** finanční nebo technologická nebo vědecká nebo jiná **rizika projektu**,

přičemž všech pět podmínek musí být splněno současně. Většina projektů programů SR VaVal jsou projekty kolaborativního výzkumu (ty se uvádí výše), ale projekt kolaborativního výzkumu nemusí být podporován jen ze SR VaVal a v těchto případech se uvádí v tomto řádku.

⁶ Veřejné vzdělávání organizované v rámci státního vzdělávacího systému, jež je z velké části nebo zcela financováno ze státních prostředků a je státem kontrolováno.

⁷ Jedná se o náklady na šíření vlastních výsledků VaV VO (nikoliv na jejich dosažení) na nevýlučném a nediskriminačním základě, například prostřednictvím výuky, databází s otevřeným přístupem, veřejně přístupných publikací či otevřeného softwaru.

⁸ Např. nezávislý výzkum financovaný z vlastních zdrojů VO.

⁹ Transfer znalostí poradenstvím, licencemi, spin-off nebo mobilitou popř. jinými způsoby přenosu know-how (nehmotného majetku) založený výlučně na výsledcích na vlastního nezávislého VaV a prováděný jako jeho nedílná součást. Samostatně se uvádí v případě prodeje licencí, v ostatních případech je součástí projektů VaV.

¹⁰ Smluvní výzkum pro potřeby podniku je realizován většinou formou objednávky nebo jde o případy, kdy není splněno všech pět znaků kolaborativního výzkumu.

¹¹ Jde o rutinní službu využívající kapacit VO (měření, zpracování vzorků, testování apod.).

Pronájem výzkumného vybavení či laboratoří ¹²	skutečnost	není	0						
	předpoklad	není	0	0	0	0	0	0	0
C. Hospodářské činnosti ve VaV, kde VO vystupuje jako podnik									
Projekty programů jiných poskytovatelů (např. OP PIK)	skutečnost	nejsou	0						
	předpoklad	nejsou	0	0	0	0	0	0	0
Komerční aktivity na kapacitách VaV (např. malosériová výroba) ¹³	skutečnost	nejsou	0	0					
	předpoklad	nejsou	0	0					
Vzdělávání prováděné jako HČ ¹⁴	skutečnost	není	0	0					
	předpoklad	není	0	0					
CELKEM	skutečnost		47844	38876	29067	29945	22226	22637	9094
	předpoklad		0	0	0	10300	10300	10300	20300
	CELKEM		47844	38876	29067	40245	32526	32937	29394

Komentář: Od r. 2019 se NK/VO zapojila nově do výzkumné aktivity [LM2018101](#) DIGITÁLNÍ VÝZKUMNÁ INFRASTRUKTURA PRO JAZYKOVÉ TECHNOLOGIE, UMĚNÍ A HUMANITNÍ VĚDY (2019-2022, MSM/LM), což se projevilo v navýšení celkových prostředků na výzkum v letech 2019 – 2022 od jiných poskytovatelů (SR VaVa). Účast v mezinárodních projektech VaV se v r. 2019 neuskutečnila (NK se pravidelně účastní konsorcií, soutěžících o projekt v této oblasti). Na léta 2020 a další bylo o 10 tisíc Kč navýšeno financování kursu veřejného vzdělávání a pro r. 2019 byly upřesněny z důvodu navýšení platů v NK osobní náklady pracovníků VO hrazené z vlastních zdrojů (navýšen byl mírně i předpoklad na další léta).

¹² S výjimkou případů pronájmu jiné VO pro provádění nezávislého VaV.

¹³ Např. malosériová výroba, využití poloprovozu po ukončení projektu a další případy, kdy organizace vstupuje se svými výrobky a službami na trh, nesmí přitom využít svých VaV kapacit (materiál, zařízení, pracovní sílu a fixní kapitál – zejména budovy, zařízení a pozemky) pořízené z veřejných zdrojů.

¹⁴ Veškeré vzdělávání, školení atd., která nespĺňují definici veřejného vzdělávání.

2.3 Využití IP DKRVO k rozvoji organizace

Pořízení dlouhodobého majetku:

Uvádíme pouze investice související s oblastmi výzkumných aktivit VO, tj. komunikační technologie pro odbornou činnost a ochrana sbírkových fondů, uskutečněné ke dni 30. 11. 2019.

Dlouhodobý majetek z prostředků DKRVO pořizován nebyl, nicméně z vlastních prostředků VO byl pořizován majetek, který vytváří prostředí, v němž výzkum ve VO probíhá, resp. data, s nimiž je ve výzkumu pracováno.

č.	Věcná specifikace investice (dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku)	rok	výdaje celkem (tis Kč)	výdaje z IP DKRVO (tis. Kč)
1	Knižní skener SupraScan Quartz A1 HD	2019	4187	0
2	Knižní skener ESCAN Open 2 ks	2019	1924	0
3	Obnova Firewall (Forti Gate)	2019	888	0
4	Síťové přepínače pro SAN	2019	1924	0
5	Diskové pole Huawei	2019	2650	0
6	Virtualizace HW	2019	1810	0
7	Upgrade digitalizačního workflow	2019	122	0
8	Upgrade SW datového úložiště	2019	282	0
9	Obnova dlouhodobého datového úložiště	2019	2552	0
10	Digitalizační linky do datového úložiště (3 akce)	2019	6259	0
	Celkem	2019	22598	0

2.4 Složení týmů

Výzkumné týmy prvních čtyř oblastí, jež jsou orientovány na vědeckou práci s fondy a její podporu byly stabilní. Odpovídá to i stabilitě příslušných útvarů knihovny, tj. Odboru historických a hudebních fondů a Slovanské knihovny. V oblastech 5 a 6, které jsou zajišťovány pracovníky Sekce digitalizace a technologie, je větší fluktuace pracovníků, což se projevilo odchodem garantů příslušných oblastí do privátní sféry, kde jsou lepší podmínky odměňování. V oblasti 7 dochází také ke značné fluktuaci, ta je zřejmě způsobena dvojnásobným stěhováním příslušného odboru NK, podruhé v důsledku havárie budovy (viz výše) a umístěním pracovišť do nevyhovujícího provizoria.

Níže uvádíme kompletní personální zajištění odborných týmů vč. změn vč. pracovníků najímaných na dohody o pracovní činnosti a provedení práce (OON).

Pracovníci NK/VO

	č.	jméno, příjmení, tituly	pracovní náplň při řešení oblasti	úvazek	Komentář
Složení týmu zajišťujícího oblast 1					
Dle koncepce	1.	PhDr. Kamil Boldan	Garant: výzkum inkunábulí a dějin knihtisku 15. stol.	0	
Dle koncepce	2.	PhDr. Renáta Modráková	Výzkum středověkých rukopisů (klášterní a univerzitní knihovny)	0	
Dle koncepce	3.	PhDr. Milada Svobodová	Výzkum středověkých rukopisů (pražská lobkowiczská knihovna, šlechtické knihovny)	0	
Dle koncepce	4.	Mgr. Jan Vojtíšek	Výzkum středověkých rukopisů (měšťanské a univerzitní knihovny)	0	
Složení týmu zajišťujícího oblast 2					
Dle koncepce	1.	Prom. fil. Zuzana Petrášková	Garant: koordinace prací projektu, odborné konzultace s řešiteli projektu a vlastníky sbírek	0	
Dle koncepce	2.	Mgr. Štefánia Demská	zpracování určených hudebních pramenů pro databázi RISM	0	Odchod z NK k 31. 8. 2019; náhrada zajištěna od 1. 1. 2020 (Mgr. Ludmila Šmídová, Ph. D.)
Dle koncepce	3.	Mgr. Václav Kapsa, PhD.	odborné konzultace k výskytu hudebních pramenů	0	
Dle koncepce	4.	Mgr. Marc Niubò, PhD.	sledování písarských rukou v hudebních pramenech	0	
Dle koncepce	5.	Mgr. Karel Veverka, PhD.	zpracování určených hudebních pramenů pro databázi RISM včetně průzkumu v archivech	0	
Dle koncepce	6.	Bc. Lucie Havránková	snímání obrazů filigránů na hudebních rukopisech a jejich popis	0	

Dle koncepce	7.	Radovan Záhořík	technická realizace, údržba a podpora tvorby databází filigránů a tisků Berra.	0	
Složení týmu zajišťujícího oblast 3					
Dle koncepce	1.	PhDr. Lukáš Babka	Garant: koordinace činností, administrativní a technické výkony činností, výběr a zhodnocení relevantních knihovních jednotek určených pro plnění dílčích cílů.	0	
Dle koncepce	2.	Mgr. Rita Lyons Kindlerová	Odborná práce s historickým fondem rukopisných dokumentů, jejich průzkum z hlediska provenienčních znaků, příprava odborných článků, zajištění digitalizace církevněslovanských historických dokumentů.	0	
Složení týmu zajišťujícího oblast 4					
Dle koncepce	1.	PhDr. Zdeněk Uhlíř	Garant: koordinace oblasti a dílčích cílů, uživatelské požadavky, výběr dat	0	
Dle koncepce	2.	Mgr. Tomáš Klimek, Ph.D.	Uživatelské požadavky, analýzy, výběr a příprava dat, testování	0	
Dle koncepce	3.	Mgr. Adolf Knoll	Komunikace s partnery, testování	0	
Dle koncepce	4.	PhDr. Miroslava Hejnová	Příprava dat, testování	0	
Složení týmu zajišťujícího oblast 5					
Dle koncepce	1.	Mgr. Jaroslav Kvasnica	Garant: stanovování cílů a koncepce, projektový management, lektorství a vývoj sw	0	Do 30. 11. 2019, poté odchod z NK/VO
Změna 2018	1.	Mgr. Marie Haškovcová	Garant: stanovování cílů a koncepce, projektový management, lektorství a vývoj sw	0	Od 1. 12. garant řešení
Dle koncepce	2.	Mgr. Marie Haškovcová	obsahové analýzy dat, metadatový popis, testování a tvorba dokumentace	0	Do 30.11 2019, poté garant řešení

Změna 2019	2.	Mgr. Barbora Rudišínová	obsahové analýzy dat, metadatový popis, testování a tvorba dokumentace		Od 1. 12 2019 za M. Haškovcovou
Dle koncepce	3.	Mgr. Monika Holoubková	obsahové analýzy dat, testování, lektorství a komunikace s veřejností	0	
Dle koncepce	4.	Mgr. Zdenko Vozár	technická analýza a práce s velkými daty, vývoj software	0	
Složení týmu zajišťujícího oblast 6					
Dle koncepce	1.	Mgr. Zuzana Kvašová	Garant: stanovování cílů a koncepce, projektový management, výzkum v oblasti standardizace	0	odchod z NK/VO k 30. 9. 2019
Změna 2019	1.	Mgr. Richard Frank Mally	výzkum v oblasti standardizace	0	od 30. 9. 2019
Dle koncepce	2.	PhDr. Ladislav Cubr, Ph. D.	Výzkum v oblasti digitální archivace	0	odchod z NK/VO na podzim 2018
Změna 2019	2.	Mgr. Miroslava Beňačková	Výzkum v oblasti digitální archivace	0	náhrada za L. Cubra, v týmu po celý rok 2019
Dle koncepce	3.	Mgr. Pavlína Kočišová	Analýzy v oblasti metadat	0	
Dle koncepce	4.	Mgr. Natálie Ostráková	Od 1. 10. 2019 Garant: stanovování cílů a koncepce, projektový management, výzkum v oblasti standardizace + Analýzy v oblasti formátů	0	Přebírá garanci za řešení oblasti za Z. Kvašovou od 1. 10. 2019
Dle koncepce	5.	Václav Jiroušek	Analýzy v oblasti systémů uchovávání	0	
Změna 2019	6.	Mgr. Jana Hrzinová	Analýzy v oblasti systémů uchovávání	0	posílení týmu od 1. 1. 2019 do 30. 9. 2019
Změna 2019	6.	Mgr. Vojtěch Kopský Ph. D.	Analýzy v oblasti systémů uchovávání	0	Od 1. 10. 2019 náhrada za Mgr. Hrzinovou
Složení týmu zajišťujícího oblast 7					

Dle koncepce	1.	Ing. Petra Vávrová, Ph.D.	Garant: Příprava a vydávání odborných knih, článků a metodiky, příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi	0	
Dle koncepce	2.	Ing. Magda Součková	Podíl na přípravě a vydávání odborných knih a článků a metodiky příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi	0	
Dle koncepce	3.	Ing. Lucie Mračková	Podíl na přípravě a vydávání odborných knih a článků a metodiky příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi	0	Odchod z NK/VO ve IV. čtvrtletí r. 2018
Změna 2019	3.	Mgr. Andrea Klimentová	Podíl na přípravě a vydávání odborných knih a článků a metodiky příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi	0	Náhrada za L. Mračkovou v r. 2019 do 31. 10. 2019
Změna 2019	3.	Bc. Romana Andrllová	Příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi	0	Náhrada za Mgr. A. Klimentovou od 1. 11. 2019
Dle koncepce	4.	Julie Hejzlarová	Příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi	0	
Dle koncepce	5.	BcA. Jana Dřevíková	Příprava výstavy a kritického katalogu, vzení týmu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi	0	Do 31. 5. 2019, poté odchod z NK/VO
Změna 2019	5.	Mariana Novotná	Příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi	0	Od 1. 6. 2019 náhrada za J. Dřevíkovskou

Dle koncepce	6.	Ondřej Lehovec	Příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi	0	
Dle koncepce	7.	Jana Viceníková	Příprava ověřování nových metod konzervace v praxi	0	
Dle koncepce	8.	Michaela Čermáková	Příprava ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi		Do 28. 2. 2019, poté odchod z NK/VO
Změna 2019	8.	Kateřina Kocová	Příprava ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi	0	Od 1. 3. 2019 za M. Čermákovou
Dle koncepce	9.	Dana Hřebecká	Příprava a podíl na přípravě a vydávání odborných knih a článků a metodiky příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi	0	
Dle koncepce	10.	Mgr. Jitka Neoralová	Podíl na přípravě a vydávání odborných knih a článků a metodiky příprava výstavy a kritického katalogu, prezentace výsledků na mezinárodních akcích, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi	0	
Dle koncepce	11.	Ivana Chorá	Ověřování nových metod konzervace v praxi	0	
Dle koncepce	12.	Ing. Jan Franci	Monitoring kvality ovzduší a condition reporty pro výstavu	0	
Dle koncepce	13.	BcA. Zuzana Milnerová	Příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi	0	
Dle koncepce	14.	Simona Neoralová, DiS.	Administrace činností, nákup materiálů, činnosti spojené s přípravou výstavy	0	
Dle koncepce	15.	Bc. Simona Mikšovská (změna příjmení: Holoubková)	Příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi	0	

Dle koncepce	16.	BcA. Hedvika Herbová	Příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi	0	
Dle koncepce	17.	Zuzana Černeková	Příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi	0	
Změna 2019	18.	BcA. Jana Suchá Očková	Příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi	0	Od 1. 1. 2019 po návratu z rodičovské dovolené - posílení týmu

Dohody o pracovní činnosti a provedení práce

ROK	č	Titul, jméno, příjmení / počet osob	Specifikace předmětu činnosti	Ekvivalent úvazku (hod/rok)	Komentář
Složení týmu zajišťujícího oblast 1					
Dle koncepce	1.		Překlady do angličtiny, němčiny a francouzštiny	75,00	
Dle koncepce	1.	Dr. Egbert Thümmel	Překlad odborné studie do němčiny	7,00	realizace plánovaných překladů
Dle koncepce	1	Mgr. Lucie Kasíková	Překlad odborné studie do angličtiny	30,00	realizace plánovaných překladů
Dle koncepce	1.	Mgr. Kateřina Millerová	Překlad odborné studie do angličtiny	63,00	realizace plánovaných překladů
Složení týmu zajišťujícího oblast 2					
Dle koncepce	1.	PhDr. Jana Fojtíková	Zpracování vybraných hudebních sbírek	100,00	
Dle koncepce	2.	Mgr. Jiří Mikuláš, PhD.	Zpracování vybraných hudebních sbírek	105,00	
Dle koncepce	3.	Mgr. Ludmila Mikulášová, PhD.	Zpracování vybraných hudebních sbírek	105,00	

Dle koncepce	4.	Mgr. Markéta Králová	Zpracování vybraných hudebních sbírek	150,00	
Dle koncepce	5.	Mgr. Libor Kvasnička	Zpracování vybraných hudebních sbírek	100,00	
Dle koncepce	6.	Mgr. Eliška Šedivá	Zpracování vybraných hudebních sbírek	100,00	
Složení týmu zajišťujícího oblast 3					
Dle koncepce	1.	Mgr. Olga Leshkova	Katalogizační a bibliografické práce s fondem starých ruských tisků tištěných azbukou z let 1795–1800, obsahová příprava odborné knihy <i>Katalog starých ruských tisků z fondů Slovanské knihovny tištěných azbukou</i> (sv. 4).	440,00	
Dle koncepce	2.	Mgr. Kateřina Spurná, Ph.D.	Odborný průzkum dokumentů jihoslovenské provenience ze sbírky Ragusian. Zajištění digitalizace latinských a jihoslovenských historických dokumentů.	80,00	Výpověď DPČ k 30. 9. 2019
Změna 2019	2.	Mgr. Anastazie Kopřivová	Odborný průzkum vizuálních a archivních sbírek Slovanské knihovny a dále knižní a časopisecké kolekce bývalého Ruského zahraničního historického archivu uložené ve Slovanské knihovně za účelem zmapování institucí ruské emigrace a jejich geografického rozmístění v Praze v letech 1918-1945.	74,00	DPČ, od 1. 10. 2019 za K. Spurnou 100 Kč přečerpáno, doplatí NK
Složení týmu zajišťujícího oblast 4					
Dle koncepce	1.		příprava plných textů, detailní popis iluminací, analytický popis, další speciální popis, příprava virtuálních výstav	3 540,00	
Dle koncepce	1.	Mgr. Martin Hlouch	Příprava virtuálních výstav, analytický a další speciální popis	400,00	konkretizace předpokládaných prací
Dle koncepce	1.	Mgr. Lucie Šašková Hřibová	Detailní popis iluminací, analytický a další speciální popis	400,00	konkretizace předpokládaných prací

Dle koncepce	1.	Andrea Svobodová PhD.	Příprava plných textů	400,00	konkretizace předpokládaných prací
Dle koncepce	1.	PhDr. Barbora Křivohlavá	Příprava plných textů	400,00	konkretizace předpokládaných prací
Složení týmu zajišťujícího oblast 6					
Dle koncepce	1.	Mgr. Michal Konečný	Příprava podkladů pro analýzu signifikantních vlastností	70,00	
Dle koncepce	2.		Příprava podkladů pro systém plánování dlouhodobé archivace	40,00	
Změna 2019	2.	PhDr. Zdeněk Vašek	Příprava podkladů pro systém plánování dlouhodobé archivace	150,00	
Změna 2019	2.	Mgr. Zuzana Kvašová	Konzultace řešení navržených pro Standard NDK ohledně signifikantních vlastností a systému plánování dlouhodobé archivace	40,00	Z. Kvašová, původní garant této oblasti s potřebnými zkušenostmi, bude konzultovat naše řešení pro NDK.
Dle koncepce	3.		Příprava podkladů pro návrh vlastního metadatového schématu pro popis technických vlastností, které nelze zaznamenat jinými standardy	60,00	až od r. 2021
Dle koncepce	4.		Příprava podkladů v oblasti textových formátů pro elektronické publikace	34,00	až od r. 2021
Dle koncepce	5.		Příprava podkladů pro aktualizaci metodiky SIP	70,00	až od r. 2022
Dle koncepce	6.		Příprava podkladů k aktuálním trendům v oblasti dlouhodobé archivace	56,00	až od r. 2022
Změna 2019	7.	Ing. Martin Lhoták	Vytvoření oponentních posudků k certifikované metodice	20,00	nutné pro certifikaci metodiky
Změna 2019	8.	Mgr. Zdeněk Hruška	Vytvoření oponentních posudků k certifikované metodice	20,00	nutné pro certifikaci metodiky
Složení týmu zajišťujícího oblast 7					

Dle koncepce	1.	Neoralová Simona	Průzkum knihovních fondů - zpracování výsledků průzkumu, příprava podkladů pro závěrečnou zprávu	200,00	
Dle koncepce	2.		Průzkum knihovních fondů - zpracování výsledků průzkumu, příprava podkladů pro závěrečnou zprávu - výroba typových vzorků knih pro experimenty, testování zpracovatelnosti a vlastností materiálů pro novodobou knižní vazbu, ověřování postupů konzervace a restaurování novodobé knižní vazby	180,00	
Dle koncepce	2.	Aleksanda Porada	Průzkum knihovních fondů - zpracování výsledků průzkumu, příprava podkladů pro závěrečnou zprávu - výroba typových vzorků knih pro experimenty, testování zpracovatelnosti a vlastností materiálů pro novodobou knižní vazbu, ověřování postupů konzervace a restaurování novodobé knižní vazby	60,00	realizace plánovaných prací
Dle koncepce	2.	Kristýna Boumová	Průzkum knihovních fondů - zpracování výsledků průzkumu, příprava podkladů pro závěrečnou zprávu - výroba typových vzorků knih pro experimenty, testování zpracovatelnosti a vlastností materiálů pro novodobou knižní vazbu, ověřování postupů konzervace a restaurování novodobé knižní vazby	60,00	realizace plánovaných prací
Dle koncepce	2.	Michaela Čermáková	Průzkum knihovních fondů - zpracování výsledků průzkumu, příprava podkladů pro závěrečnou zprávu - výroba typových vzorků knih pro experimenty, testování zpracovatelnosti a vlastností materiálů pro novodobou knižní vazbu, ověřování postupů konzervace a restaurování novodobé knižní vazby	60,00	realizace plánovaných prací
Dle koncepce	3.	Pospíchalová Dana	Testování účinnosti a vlivu stroje DEPULVERA na očistu knih na novodobé knihovní fondy NK	720,00	

Dle koncepce	4.	Smolík Jiří, Ing.	Zkvalitnění péče o knihovní fondy - konzultace výsledků stanovení kvality ovzduší v depozitářích, rozborů kvality vzduchu, návrhy řešení zkvalitnění ovzduší v různých typech depozitářů	200,00	
Dle koncepce	5.	RNDr. Ludmila Mašková	Měření a vyhodnocování kvality ovzduší v depozitářích NK ČR - Klementinum.	40,00	
Dle koncepce	6.	RNDr. Ludmila Mašková	Měření a vyhodnocování kvality ovzduší v depozitářích NK ČR - Klementinum.	40,00	
Dle koncepce	7.	RNDr. Ludmila Mašková	Měření a vyhodnocování kvality ovzduší v depozitářích NK ČR - Klementinum.	40,00	
Dle koncepce	8.	Neuvirt Jiří, Ing., CSc.	Zkvalitnění péče o novodobé knihovní fondy - vývoj nové metody či postupu odkyselování kyselých novodobých fondů – Ing. Jiří Neuvirt	640,00	
Dle koncepce	9.	Hájková Daniela	Průzkum novodobých knihovních fondů - administrativní práce spojené se zpracováním výsledků průzkumu a znalostí báze. Koordinace pracovníků a prací	340,00	
Změna 2019	9.	Hájek Marius	Průzkum novodobých knihovních fondů - administrativní práce spojené se zpracováním výsledků průzkumu a znalostí báze. Koordinace pracovníků a prací	340,00	Jiný pracovník
Dle koncepce	10.	Ing. Jan Šebesta	Průzkum fyzického stavu knihovních fondů - vyhodnocování výsledků, statistické zpracování výsledů průzkumu, příprava grafických a statistických podkladů pro závěrečnou zprávu, příprava prezentací na konferenci a workshopy	300,00	

C. Složení týmu zajišťujícího práce pro celou VO				
č.	jméno, příjmení, tituly	pracovní náplň	úvazek	komentář
1.	Adolf Knoll, Mgr.	koordinace	0,3	
2.	Simona Nedvědová	účetní podpora	0,2	

3.	Alexandr Váša	personální agenda	0,1	Odchod z NK
3.	Michaela Vondráková	personální agenda	0,1	Od 1. 10. 2019
4.	Karolina Kasalová, Mgr.	organizace zahraničních cest	0,15	
5.	Hana Koutníková	administrativní práce	0,2	

3. Plnění cílů koncepce v roce 2019 a dosažené výsledky

3.1 Shrnutí plnění cílů v roce 2019

Výzkum probíhal rovnoměrně ve všech oblastech při zachování plánovaných proporcí. V sektoru *Poznávání/otevírání vzácných fondů* probíhaly předpokládané práce, v některých případech došlo však ke zdržení publikace výsledků, což nelze ovlivnit. V sektoru *Ochrana svěřeného kulturního dědictví* proběhly všechny práce v oblasti monitorování ovzduší i práce v oblasti digitálních dat, z důvodu krizové opakované redislokace pracoviště dojde k vydání knihy až v r. 2020. V sektoru *Zpřístupnění* byly plánované úkoly splněny.

Rozdíly proti schválené koncepci: nejsou

3.2. Plnění dílčích cílů podle jednotlivých oblastí

Oblast 1: Výzkum dějin knižní kultury

Dílčí cíl: Provést výzkum proveniencí středověkých rukopisů a inkunábulí, zaměřený zejména na původní knižní celky; pokračovat ve výzkumu dějin českého a moravského knihtisku 15. století

Plnění: Byl proveden průzkum proveniencí v 325 středověkých rukopisech. Renáta Modráková a Jan Vojtíšek zkoumali vybraná odd. latinských rukopisů (odd. I-IV, VIII). Revidovali stavající záznamy (v tištěných katalozích, po případě v popisech v rámci digitální knihovny Manuscriptorium) a v případě chybějících informací prováděli komplexní přepis provenienčních poznámek. Milada Svobodová zkoumala svazky z odd. XIX (Thun-Hohensteinská knihovna z Děčína), XXIII (Pražská lobkowiczská knihovna) a začala studovat svazky z odd. XVII (jazykově české rukopisy). Kamil Boldan provedl průzkum proveniencí v 740 svazcích inkunábulí (odd. 42 a 43). Ve všech případech byla průběžně prováděna prosopografie vlastníků rukopisů a inkunábulí.

Renáta Modráková pokračovala ve výzkumu knihoven pozdně středověkých ženských klášterů. Pracovala na dvou studiích, které byly přeloženy do angličtiny: *Speaking Internationally in Female Communities on the Eastern Border of Medieval Europe* a *The Digital Reconstruction of Library from Benedictine St. George's Convent at the Prague Castle*. Podnikla dvoudenní cestu do Rakouské národní knihovny, kde studovala vybrané bohemikální kodexy. Pro studijní účely si objednala kopie z kodexů svatovítské kapituly deponovaných v Archivu Pražského hradu. Milada Svobodová pokračovala v přípravě kritického katalogu Rukopisy z czerninských knihoven ve fondu pražské lobkowiczské knihovny v Národní knihovně České republiky (rok uplatnění 2020). Vzhledem k jejímu dlouhodobému onemocnění v letošním roce bude tato monografie odevzdána do tisku ve 4. čtvrtletí 2020 a vydána v 1. polovině roku 2021. Napsal a do tisku odevzdala studii Modlitební kniha exulantky Kateřiny Karbanové z Volšan.

Kamil Boldan zpracovával studii o knihvazačských dílnách v Praze v 15. století, která bude uveřejněna v Pražském sborníku historickém 2020. Shromažďoval materiál pro studii o vzniku moravské prvotiskárny Konrada Stahela v Brně 1486 a celkovém kontextu uvedení knihtisku na Moravu. Proto podnikl studijní cesty do knihoven Skotského kláštera ve Vídni a augustiniánského kláštera v Herzogenburgu (studium vybraných Stahelových tisků) a do Biblioteca Marciana v Benátkách (studium recentní literatury k dějinám raného knihtisku v Benátkách, kde Stahel před odchodem na Moravu působil). Se spoluautory Petrem Hrachovcem (HÚ AV) a Janem Hrdinou (Archiv hl. města Prahy) napsal článek *Der Petersablass und die Franziskaner in den Ländern der Böhmischen Krone*, který se věnuje finančním příspěvkům z českých zemí na stavbu chrámu sv. Petra v Římě a využití typografického média při propagaci tzv. svatopetrského odpustku. Studie vyjde počátkem 2020 v *Neues Archiv für sächsische Geschichte* (neplánovaný výsledek). Jan Vojtíšek zpracoval studie o využití středověké historiografické tvorby v Orteliově atlasu a k politickému myšlení v knížecích zrcadlech Christine de Pizana a v souvislosti s jejich přípravou podnikl zahraniční studijní cesty do knihoven v Paříži a Lisabonu.

Oblast 2: Hudební věda

Dílčí cíl: Realizování evidence, zpracování a prezentace vybraných hudebně historických sbírek z období let 1700 – 1900 uložených na území České republiky (Koleč, Litomyšl, Teplice, sbírky Barnabase Weisse, hraběnky Šlikové, Strachotové – Panenský Týnec)

Plnění:

- Sběrka Koleč (CZ-Pu) – provedena hloubková revize záznamů, včetně oprav, zjištění autorů u anonymně uložených hudebnin, doplněny chybějící party, které se vyskytly omylem zařazené u jiných hudebnin (za příspěví databáze RISM, která umožňuje dle incipitů tyto nálezy uskutečnit), uloženy všechny vodoznaky, které se v této sbírce vyskytují (celkem 110 obrázků) do veřejně přístupné databáze na této adrese: <http://aleph.nkp.cz/web/watermarks/cze/intro.htm> . Vodoznaky jsou rovněž připojeny k záznamům RISM pro mezinárodní využití. Byla ukončena a vydána studie o této sbírce, která vyžadovala archivní průzkum v lokalitách, kde původně byla sbírka budována a uložena. Je připravován tematický katalog sbírky, který vyjde v roce 2020.
- Sběrka kostela Povýšení svatého kříže v Litomyšli (CZ-LLk) - pokračují práce na zpracování sbírky, ukládání do databáze RISM, prezentace sbírky veřejnosti ve formě výstavy, koncertu, článků apod. (viz výše). Jsou dodržována všechna pravidla pro zpracování, včetně záznamu vodoznaků. Výkaz o uložených pramenech je k dispozici v hudebním oddělení NK ČR. V databázi RISM bude zpřístupněno. Je připravena edice regionálně významného skladatele: Thomas Franciscus Skrzivanek: *Chrámové skladby 1762-1802*. Pro ediční řadu Národní knihovny České republiky *Fontes Musicae* (v tisku).
- Teplice děkanský kostel sv. Jana Křtitele – historický hudební archiv (CZ-TEK) – průzkum a třídění historické hudební sbírky, identifikace jednotlivých rukopisů a dobových tisků včetně torz hudebnin uložených v 85 kartonech, začleňování dalších hudebnin volně ložených mimo kartony. Podrobný výkaz k dispozici v hudebním oddělení NK ČR. V databázi RISM bude zpřístupněno. Příprava studie o dobovém incipitovém katalogu a o provenienčním okruhu prozkoumaných hudebnin.
- Sběrka Barnabase Weisse (CZ-Pu) – zpracování tisků z této sbírky, příprava k vydání katalogu. Záznamy zpřístupněny v databázi RISM.
- Sběrka Archivu Konzervatoře v Praze (CZ-Pk) Sběrka hraběnky Šlikové a Schönborn-Lobkovická sbírka, pokračování v ukládání obsáhlých konvolutů rukopisů a tisků významných skladatelských osobností této provenience. Zpřístupněno v databázi RISM. V přípravě je studie o této sbírce.

- Hudební sbírka kantorského rodu Strachotů (CZ-Pu) – revize již zpracovaných záznamů, archivní průzkum jako příprava pro chystanou studii o této sbírce. Záznamy zpřístupněny v databázi RISM.
- Realizace a zveřejnění databáze českých vydavatelů – databáze je připravena k vystavení a volnému využití na adrese: <http://aleph.nkp.cz/web/berra/cze/intro.htm>

Oblast 3: Slavistika

Dílčí cíl: Provedení a završení odborného průzkum fondu starých cyrilských tisků; průzkum historických rukopisů ve fondu Slovanské knihovny se zaměřením na provenienční znaky dokumentů za pomoci ex libris, razítek, marginálií, filigránů apod. Studium jevů objevených v průběhu průzkumu.

Plnění: Během roku 2019 byla pozornost při průzkumu historického fondu Slovanské knihovny soustředěna na tři oblasti:

- 1) tisky Apostol tiskaře Ivana Fedorova (Lvov, 1574), Ostrožská bible tiskaře Ivana Fedorova (Ostroh, 1581) a Euchologion albo Molitoslov, tzv. Trebnik Petra Mohyly (Kyjev, 1646), které byly využity jednak při přípravě odborného článku, jednak jako předmět dalšího výzkumu. Pracovnice řešitelského týmu Rita Lyons Kindlerová uskutečnila během roku 2019 pracovní pobyt v Kyjevě, kde pracovala v Muzeu knihy a tisku Ukrajiny. Spolu s ředitelkou Muzea Valentynou Bočkovskou konzultovaly konkrétní specifika vybraných tisků z fondu Slovanské knihovny.
- 2) pokračovalo v návaznosti na rok 2018 zpracování rukopisů jihoslovanské provenience z tzv. Rešetarovy sbírky ragusian. Vzhledem k ukončení DPČ příslušného člena týmu k 30. 9. 2019 byl kompletně prozkoumán jeden historický rukopis, a to rkp. sign. T 4120 obsahující tragédii dubrovnického autora Savka (Sabi) Bendiševiče Gučetiće Dalida. Dalších 7 rukopisů (ovšem menšího rozsahu) bylo rozpracováno, hotov je fyzický a pouze částečně obsahový popis.
- 3) vzhledem ke specifickým fondu Slovanské knihovny byl ve druhé polovině roku 2019 doplněn pracovní tým a došlo k dílčímu rozšíření vykonávaných činností. Za účelem mapování života ruské emigrace působící v letech 1918–1945 na území ČSR byl zahájen podrobný průzkum tištěných pramenů publikovaných příslušníky této emigrační vlny. K tomuto se využívají především časopisy a noviny, v nichž byla publikována řada reklam a informačních sdělení. Souběžně jsou zkoumány unikátní vizuální sbírky z fondu Slovanské knihovny vztahující se k danému tématu (pozdávky, plakáty, letáky ruské emigrace). Cílem průzkumu je podchycení úplné sítě institucí ruské emigrace a jejich geografického rozmístění na území Prahy.

V rámci přípravy vydání čtvrtého dílu Katalogu starých ruských tisků z fondů Slovanské knihovny tištěných azbukou se pokračovalo v odborném zpracování knižních jednotek, jež jsou součástí tzv. Smirdinovy knihovny. Celkem bylo prozkoumáno a odborně katalogizováno 127 titulů, které byly vydané převážně v letech 1798–1800. Mezi zpracovanými texty jsou zajímavá vydání, která se vyznačují typografickou kvalitou a ilustracemi, jako například vícedílné Opisanije vsjech obitajuščich v Rossijskom gosudarstvě narodov [...] [Popis všech národů žijících v Ruském státu] s četnými mědirytovými ilustracemi, v jednom ze svazků dokonce barevnými, nebo vydání ruského překladu Základů přírodní historie [Načal'nyja osnovanija jestestvennoj istorii G./ospodina/ Millina] Aubina-Louise Millina. Souběžně s rekatalogizací dokumentů v systému Aleph byly připraveny katalogizační záznamy v podobě, v jaké budou publikovány v připravovaném svazku. Aktuálně probíhá zpracování zbývajících knižních jednotek ze Smirdinovy knihovny, průzkum relevantních dokumentů uložených v ostatních částech fondu Slovanské knihovny a sběr materiálů pro odborný text, věnovaný knižní kultuře Ruska v letech 1796–1800.

Dále bylo katalogizačně zpracováno dalších 127 knižních jednotek, které budou tvořit obsah odborné knihy. Při práci se navázalo na metodiku využívanou při přípravě předchozích svazků. Paralelně probíhá příprava odborného textu věnujícího se knižní kultuře v Rusku v období let 1796–1800. Bylo prozkoumáno a zkatalogizováno 8 historických rukopisů z fondu Slovanské knihovny, které byly následně

digitalizovány v rámci programu VISK 6. Jejich digitální kopie budou po zpřístupnění dostupné v databázi a elektronické knihovně Manuscriptorium.

Oblast 4: Digitální kodikologie a knihověda

Dílčí cíl: Rozvoj virtuálního badatelského prostředí Manuscriptoria v oblasti využití technologie IIIF a správy TEI

Plnění: Plnění cíle probíhalo v roce 2019 ve třech etapách:

1. Byla vytvořena aplikace M-Reader pro OS Android a/nebo Windows 10 jako čtečka libovolných IIIF manifestů propojená s osobním uživatelským účtem virtuálního badatelského prostředí Manuscriptoria, takže aplikace umožňuje volitelný login do Manuscriptoria za účelem zobrazování novinek a také načítání libovolných IIIF manifestů dle IIIF Presentation API do lokálního úložiště, organizace obsahu do složek (vše ukládáno jako IIIF manifesty od osobní top-level kolekce níže), jakož i prohlížení obrazů on-line přes IIIF Image API. Přínosem aplikace M-Reader je, že nutným základem pro elektronické síťové publikování, protože umožňuje vzájemné prolínání již existujících s nově vznikajícími dokumenty.
2. Byl optimalizován užitek z vytvářeného digitálního obsahu, což přispělo k rozvoji virtuálního badatelského prostředí. Nyní jsou jednak výběry v osobních kolekcích, virtuálních dokumentech a výstavách organizovány ve stejné struktuře, kterou popisuje IIIF Presentation API pro dokumenty a kolekce, jednak jsou publikovány manifesty osobních kolekcí, virtuálních dokumentů a výstav přes IIIF Presentation API, a tudíž je tento obsah možné načítat v libovolných aplikacích podporujících IIIF (MIRADOR, M-Reader apod.). Současně je funkcionality virtuálních dokumentů rozšířena o možnost přidávání výřezů podle IIIF Image API, což dovoluje nejenom práci s jednotlivými digitálními obrazy, ale také s jejich detaily. Přínosem je rozšíření praktických možností heuristiky o cílené detailní prolínání dokumentů. Síťové elektronické publikování je obohaceno o možnost využití hyperlinků jako poznámek k vlastnímu textu.
3. Byla provedena analýza pro modul Poznámky na úrovni fragmentů dokumentů s podporou IIIF. Nový modul zakládající se na této analýze postupně nahradí modul dřívější a bude poskytovat obsah poznámek k fragmentům v IIIF kompatibilní formě. Zároveň byly analyzovány možnosti využití IIIF v souvislosti s ukládáním a tvorbou poznámek, a to zejména s ohledem na možný, resp. předpokládaný crowdsourcing, včetně návrhu workflow tvorby a správy poznámek k místům ve stránkách (tj. detailům stránek), což bude zahrnovat pravděpodobně samostatnou bázi poznámek. Tato analýza, která zahrnuje také návrh začlenění modulu do ostatních nástrojů Manuscriptoria, bude následně sloužit jako podklad pro další vývoj a implementaci modulu do Manuscriptoria. Přínosem je zejména vytvoření prostředí pro praxi kooperativního výzkumu koordinujícího interní pracovníky a externí spolupracovníky, jakož i zájemce za řad veřejnosti.

Oblast 5: Webové archivy pro vědecký výzkum

Dílčí cíl: Stanovení nových možností zpřístupnění dat a metadat z webových archivů

Plnění: Software Grainery vyvinutý v minulých letech přináší možnost extrahovat technická a administrativní metadata, která jsou jinak složitě dostupná, protože jsou uložena na vícero místech. Část metadat je uložena u archivních dat, část vytváří sklízeč jako soubory s logy, část je u indexačních souborů a některé unikátní hodnoty generuje Grainery při vytváření záznamu. Zejména metadata, která jsou uložena přímo u archivních dat, byla dosud dostupná, kvůli zabezpečení, pouze technickým správcům Webarchivu. Dále Grainery přináší možnost tato metadata zpřístupnit uživateli přehlednou grafickou formou, ale také přes API, které je vhodné pro jejich dávkové zpracování.

Grainery ale nemusí sloužit pouze Webarchivu, mohou si ho nainstalovat i jiné archivy a využít jej k extrakci metadat i k jejich prohlížení a zpřístupnění. Certifikovaná metodika k tomu přidává teoretický rámec, přináší pravidla pro tvorbu záznamu a popis významu jednotlivých metadat. Nově zpřístupněná metadata jsou tak jednoduše přístupná a pochopitelná a mohou být zapojena do dalších výzkumů.

Oblast 6: Archivace digitálních dat

Dílčí cíl: Optimalizovat uložení digitálních dat v archivu pomocí zkvalitnění balíčků SIP

Standard NDK popisuje podobu balíčku SIP, vychází přitom z mezinárodních standardů a zahraniční praxe. Mezinárodní standardy pracují s konceptem signifikantních vlastností a některé zahraniční instituce s tímto konceptem aktivně pracují při správě obsahu. Toto dosud nebylo aplikováno ve Standardu NDK. Interní studie přináší návrh konkrétních signifikantních vlastností a jejich zápis do metadat, cílem je zachytit do metadat komplexní informace o uchovávaných objektech a tím pro budoucí uživatele i budoucí softwarové systémy usnadnit jejich extrakci a využití.

Standard NDK předepisuje konkrétní souborové formáty, jež mají být v balíčcích SIP použity. Stanovení souborových formátů probíhá na základě mezinárodních doporučení a zahraniční praxe. V interní studii byl tento proces na základě zahraničních postupů popsán a bude předlohou pro interní metodiku hodnocení souborových formátů. Pravidelné posuzování formátů by mělo zajistit, že data v balíčcích SIP budou uložena vždy v důvěryhodném formátu.

Oblast 7: Ochrana knihovních fondů

Dílčí cíl: Průzkum fyzického stavu knihovních fondů, monitoring kvality prostředí v depozitářích a vývoj nových metodik a postupů ochrany, konzervace a restaurování knihovních fondů

Plnění: V roce 2019 pokračoval průzkum fyzického stavu novodobých knihovních fondů a pokračovaly práce v prostředí *CZBRD aplikace pro průzkum fondu* zaměřené především na zakládání karet zásahů k původnímu stavu formuláře každého exempláře. Bylo editováno (upraveno) 6107 záznamů, z toho nově založeno 196 záznamů. Došlo k úpravě karty *Mechanické čištění*, a zavedení role uživatele *editor pH*. Tato role slouží především pro externí subjekty vstupující do databáze při zápisu hodnoty pH knižního bloku po hromadném odkyselení. V aplikaci tedy i s přísunem dat od externích subjektů bylo editováno 11 106 záznamů. Ke konci roku 2019 se dá předpokládat 17 000 záznamů. V příštím roce chceme nadále zkoumat fyzický stav Univerzálního knihovního fondu a konzervačního fondu 19. století, příp. Hudebního oddělení se zaměřením na knihovny jednotky s nízkou hodnotou pH. Chceme vytipovat knihy vhodné pro metodu hromadného odkyselení s ohledem na materiálové složení. Jsou vytvářeny statistiky a vyhodnocovány nejvhodnější exempláře pro vybrané typy ošetření a záchrany.

3.3 Plnění kontrolovatelných cílů a plánovaných výsledků koncepce v r. 2019

Oblast 1: Výzkum dějin knižní kultury

Kontrolovatelný cíl: Publikace 4 článků J autorů: M. Svobodová (2x), R. Modráková a K. Boldan

Předpokládané výsledky: 4x J – 1x splněno + 3x neuplatněno + navíc 1x J neplánované

Plnění: Ze čtyř článků byl zatím tiskem publikován jeden – studie Kamila Boldana *Karlštejn jako „Bergungsdepot“ pro historické fondy Zemské a univerzitní knihovny v Praze na sklonku druhé světové války*.

Ostatní tři články jsou napsány a odevzdány do tisku. Článek Milady Svobodové *Dárek cisterciačky Geirtruyt Luchelgen z konventu Porta coeli ve Schweinheimu synovci Jasperu von Heinsberg řečenému*

Kirsboem je zařazen do již připraveného čísla *Studií o rukopisech* 2019/2, které vyjde asi v únoru 2020. Studie Milady Svobodové *Rukopisy středověkých klášterních knihoven jako součást knižní sbírky Františka Josefa hraběte ze Šternberka a Manderscheidu aneb putování klášterních kodexů zeměmi a knihovnami* bude publikována jako součást kolektivní monografie *Kráčel krajem poustník*, která je zařazena do edičního plánu NK a vyjde v polovině roku 2020. Článek Renáty Modrákové *Obnovování knihoven ženských klášterů v pozdně středověkých Čechách* je rovněž odevzdaný do tisku, ale dle sdělení redakce *Acta Musei Nationalis Pragae – Historia litterarum* byl z kapacitních důvodů zařazen do čísla 2020/1.

Kamil Boldan připravil a publikoval studii (neplánovaný výsledek) o vzniku souborného katalogu inkunábulí v době protektorátu *Flora, Emma a Katinka. Příspěvek k dějinám inkunabulistiky*.

Vedle toho byly publikovány tři studie za předcházející období: Renáta Modráková publikovala v kolektivní monografii *Change in Medieval and Renaissance Scripts and Manuscripts* vydané prestižním nakladatelstvím Brepols starší studii *Manuscripts and Scribes from St George's Convent at Prague Castle in the Thirteenth and Fourteenth Centuries* (DKRVO 2017). V kolektivní monografii *Knihtisk, zbožnost, konfese v zemích Koruny české*, která byla několik let v tisku, vyšla rozsáhlá studie Kamila Boldana *Odpustková kampaň na Chebsku v letech 1481–1483 a typografické jednolisty* (DKRVO 2016). Nově objevenému soupisu knih z 15. století se věnuje studie někdejšího člena výzkumného týmu Jindřicha Marka *Pražská měšťanka Dorota mydlářka a knihy v husitské Praze*. Příslušné číslo periodika *Studia Mediaevalia Bohemica* 2018/2 vyšlo opožděně až na podzim 2019 (DKRVO 2018).

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu NK	
<i>rok</i>	2019
<i>oblast (č. a název)</i>	1. Výzkum dějin knižní kultury
<i>kontrolovatelný cíl/e</i>	Publikace 4 článků J autorů: M. Svobodová (2x), R. Modráková a K. Boldan, viz bod E. B)
<i>plnění cíle</i>	Články byly napsány a přijaty k tisku, dosud vyšel jeden, tři jsou v tisku.
<i>předpokládané výsledky</i>	4x J
<i>uplatněné a neuplatněné (popř. neplánované) výsledky</i>	1xJ uplatněno 3xJ neuplatněno (v tisku) 1xJ neplánovaný uplatněný

Oblast 2: Hudební věda

Kontrolovatelný cíl: Realizace a zveřejnění databáze českých vydavatelů historických hudebnin a publikace studie J o sbírce Koleč a o sbírce Litomyšl

Plnění: Ve všech sledovaných cílech se podařilo splnit plánované úkoly. Dále probíhají práce na dalších významných hudebních sbírkách, které logicky navazují na cíle stanovené koncepcí, zejm. zpracování historických tisků sbírky hudebního oddělení NK ČR, ukládání tisků sbírky Státního oblastního archivu Třeboň, pobočka Český Krumlov – Schwarzenberská hudební sbírka – příprava studie. Pokračování v plnění databáze vodoznaků, volně přístupné na adrese: <http://aleph.nkp.cz/web/watermarks/cze/intro.htm> . Je plánováno rozšíření databáze Marco Berra (hudební tisky obrozenecké Prahy) o další pražské vydavatele hudebních tisků v 19. století.

Předpokládané výsledky: 1x S, 1x J – splněno

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu NK	
<i>rok</i>	2019
<i>oblast (č. a název)</i>	2. Hudební věda
<i>kontrolovatelný cíl/e</i>	Realizace a zveřejnění databáze českých vydavatelů historických hudebnin a publikace studie J o sbírce Koleč a o sbírce Litomyšl
<i>plnění cíle</i>	Splněno
<i>předpokládané výsledky</i>	1x S, 1x J
<i>uplatněné a neuplatněné (popř. neplánované) výsledky</i>	1x S uplatněno 1x J uplatněno

Oblast 3: Slavistika

Kontrolovatelný cíl: Publikování odborné studie „Judging Books by their Inscriptions: A Preliminary Examination of Some Ukrainian Early Printed Cyrillic Books Held in the Slavonic Library in Prague“ v anglojazyčném odborném časopisu

Plnění: Během roku 2019 byly zapracovány recenzní připomínky do rukopisu odborného článku definitivně pojmenovaného „Marginalia in Early Printed Cyrillic Books Held in the Slavonic Library in Prague“ věnujícího se třem unikátním starým cyrilským tiskům, které vlastní Slovanská knihovna. Jde o díla: *Apostol* tiskaře Ivana Fedorova (Lvov, 1574), *Ostrožská bible* tiskaře Ivana Fedorova (Ostroh, 1581) a *Euchologion albo Molitoslov*, tzv. Trebnik Petra Mohyly (Kyjev, 1646).

Článek prošel recenzním řízením a byl zařazen do obsahu čísla 4, ročníku 20 odborného recenzovaného časopisu *Slavic & East European Information Resources*.

Předpokládané výsledky: 1xJ – splněno + navíc 1x B bez podpory

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu NK	
<i>rok</i>	2019
<i>oblast (č. a název)</i>	3. Slavistika
<i>kontrolovatelný cíl/e</i>	Publikování odborné studie „Judging Books by their Inscriptions: A Preliminary Examination of Some Ukrainian Early Printed Cyrillic Books Held in the Slavonic Library in Prague“ v anglojazyčném odborném časopisu
<i>plnění cíle</i>	Splněno, publikováno pod názvem <i>Marginalia in Early Printed Cyrillic Books Held in the Slavonic Library in Prague</i>
<i>předpokládané výsledky</i>	1x J
<i>uplatněné a neuplatněné (popř. neplánované) výsledky</i>	1x J uplatněno

Oblast 4: Digitální kodikologie a knihověda

Kontrolovatelný cíl: Vývoj poloprovozu, umožňujícího načítat manifesty IIF ze souboru nebo URL a online/offline prohlížení relevantního obsahu

Plnění: Byl vytvořen nástroj M-Reader, který načítá IIF manifesty a umožňuje prohlížení manifesty označených dokumentů. Tím propojuje badatelské prostředí pro práci s digitálním písemným a dokumentovým dědictvím. To jednak umožňuje komunikaci mezi systémy a v důsledku toho vytváření prakticky využitelných virtuálních spojníc mezi jednotlivými zdroji, jednak dovoluje personalizované vytváření jak anotací, tak data articles, virtuálních výstav a průvodců, ale také elektronické síťové publikování v pravém smyslu. Je možné vytvářet sekundární dokumenty navázané na primární, tj. originální historické dokumenty.

Předpokládané výsledky: 1xZ_{polop} – splněno

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu NK	
<i>rok</i>	2019
<i>oblast (č. a název)</i>	4. Digitální kodikologie a knihověda
<i>kontrolovatelný cíl/e</i>	Vývoj poloprovozu, umožňujícího načítat manifesty IIF ze souboru nebo URL a online/offline prohlížení relevantního obsahu
<i>plnění cíle</i>	Splněno
<i>předpokládané výsledky</i>	1x Z _{polop}
<i>uplatněné a neuplatněné (popř. neplánované) výsledky</i>	1x Z _{polop} uplatněno

Oblast 5: Webové archivy pro vědecký výzkum

Kontrolovatelný cíl: Příprava certifikované metodiky pro tvorbu, uložení a zpřístupnění technických metadat z webového archivu – předání textu k certifikaci

Plnění: V roce 2019 probíhaly práce na metodice pro tvorbu, uložení a zpřístupnění technických metadat z webového archivu. Tato metodika přímo navazuje a vychází z experimentálních výsledků, které přinesla práce s extrakcí technických a administrativních metadat pomocí software Grainery, který byl dokončen v předchozím roce. V metodice se nachází teoretické ukotvení procesu vzniku metadat, vysvětlení granularity záznamu a podrobný popis jednotlivých metadatových polí s hodnotami, které mohou nabývat a jejich možnou formou zápisu. Metodika bude sloužit jednak k vysvětlení významu metadatového záznamu, který může Webarchiv sdílet s potenciálními badateli, ale také jako katalogizační manuál pro malé lokální webové archivy.

Metodika se v tomto roce dočkala první finální verze, která bude ještě v následujícím roce revidována, a poté začne administrativní proces samotné certifikace, text přiložen na CD.

Předpokládané výsledky: nepředpokládalo se, certifikace metodiky plánována až v r. 2020

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu NK	
<i>rok</i>	2019
<i>oblast (č. a název)</i>	5. Webové archivy pro vědecký výzkum
<i>kontrolovatelný cíl/e</i>	Příprava certifikované metodiky pro tvorbu, uložení a zpřístupnění technických metadat z webového archivu – předání textu k certifikaci
<i>plnění cíle</i>	Splněno – text byl předán spolu s PZ 2019, proces certifikace bude zahájen v r. 2020
<i>předpokládané výsledky</i>	Nepředpokládá se
<i>uplatněné a neuplatněné (popř. neplánované) výsledky</i>	nejsou

Oblast 6: Archivace digitálních dat

Kontrolovatelný cíl: Provést vstupní analýzy signifikantních vlastností typů a analýzy požadavků na systém plánování uchovávání – písemná zpráva, poté článek J v r. 2020

Plnění: V roce 2019 probíhaly analýzy konceptu signifikantních vlastností a jeho využití ve standardizaci NDK. Výsledkem je poměrně komplexní interní studie shrnující dosavadní poznatky ohledně signifikantních vlastností ve světě. Součástí interní studie je návrh vlastností, lokálně považovaných za signifikantní a návrh jejich zápisu do Standardu NDK.

Druhá analýza se věnovala systému plánování uchovávání se zaměřením na pravidelné posuzování souborových formátů. Výsledná analýza shrnuje vybrané poznatky ze zahraničních institucí a navrhuje postup posuzování souborových formátů pro správce digitálních repozitářů.

Předpokládané výsledky: nepředpokládalo se

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu NK	
<i>rok</i>	2019
<i>oblast (č. a název)</i>	6. Archivace digitálních dat
<i>kontrolovatelný cíl/e</i>	Provést vstupní analýzy signifikantních vlastností typů a analýzy požadavků na systém plánování uchovávání – písemná zpráva, poté článek J v r. 2020
<i>plnění cíle</i>	Splněno – texty analýz byly předány spolu s PZ 2019
<i>předpokládané výsledky</i>	Nepředpokládá se
<i>uplatněné a neuplatněné (popř. neplánované) výsledky</i>	nejsou

Oblast 7: Ochrana knihovních fondů

Kontrolovatelný cíl: Zpráva o měření kvality ovzduší v depozitářích NK a vydání odborné knihy *Restaurování a konzervace knihovních fondů a archiválií na novém Zélandu a v Austrálii – shrnutí poznatků ze studijní cesty a nové možnosti*

Plnění: Zpráva o měření kvality ovzduší v depozitářích NK je sepsána pod názvem *Národní knihovna ČR – Typy depozitářů a jejich umístění* (v příloze na CD). Plánuje se její vydání v jednom z knihovnických periodik.

Pokud jde o odbornou knihu *Restaurování a konzervace knihovních fondů a archiválií na novém Zélandu a v Austrálii – shrnutí poznatků ze studijní cesty a nové možnosti*, byl v r. 2019 sepsán hrubý text, a vybrány fotografie, v roce 2020 bude provedena grafická úprava a příprava k tisku.

Předpokládané výsledky: 1xB – nesplněno (viz níže)

K vydání knihy (viz výše) nedošlo z důvodu neočekávané náročnosti zpracování výsledků a fotografického materiálu z cesty v souvislosti s několikerým stěhováním pracoviště autorky kvůli rekonstrukci budovy a poté havárii budovy pracoviště, viz výše bod I. 1 *Celkový souhrn*. Autorka je ředitelkou odboru ochrany knihovních fondů, který po havárii budovy pracuje letos již ve druhém provizoriu. Plánované vydání r. 2020.

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu NK	
<i>rok</i>	2019
<i>oblast (č. a název)</i>	7. Ochrana knihovných fondů
<i>kontrolovatelný cíl/e</i>	Zpráva o měření kvality ovzduší v depozitářích NK a vydání odborné knihy Restaurování a konzervace knihovných fondů a archiválií na novém Zélandu a v Austrálii – shrnutí poznatků ze studijní cesty a nové možnosti
<i>plnění cíle</i>	Text zprávy byl předán spolu s PZ 2019 Kniha nebyla vydána, pouze byl zpracován text v první pracovní verzi
<i>předpokládané výsledky</i>	1x B
<i>uplatněné a neuplatněné (popř. neplánované) výsledky</i>	Nesplněno (neočekávaná náročnost zpracování výsledků a fotografického materiálu z cesty v souvislosti s několikerým stěhováním pracoviště autorky z důvodu rekonstrukce budovy a havárie budovy pracoviště, konzultace na dálku, grafická úprava fotografií a tiskové podoby, pravděpodobné vydání v r. 2020)

Zpracoval: Mgr. Adolf Knoll, tel. 221663274, mob. 603223514, adolf.knoll@nkp.cz

Schválil: PhDr. Martin Kocanda, generální ředitel, tel. 221663262, martin.kocanda@nkp.cz

Datum: 5. prosince 2019